

به کرزی گفته شد که امریکا را یله کن

نویسنده : ماتیو روسنبرگ (وال ستریت جورنال)

مترجم : رسول رحیم

07-05-2011

یادداشت مترجم:

ایالات متحده امریکا اعلام کرده است که اسامه بن لادن را کشته است. نظر دادن در مورد چگونگی این حادثه کاری است که بیشتر به اهل فن تعلق دارد. اما این اعلام، به تحولاتی که در کشور ما افغانستان در حال تکوین اند، ارتباط دارد. تازه ترین موضوع پیش از اعلام کشته شدن بن لادن گمانهء روابط خاص و نزدیکی بین سران حکومت در کابل و اسلام آباد بود. از آنجایی که سیاست خارجی و دیپلماسی افغانستان از صراحت لازم برخوردار نیست، ناگزیریم دیدگاه های کارشناسان را از چندین جهت بازتاب دهیم تا دست کم به واقعیتها نزدیک تر گردیم. در ترجمه حاضر همین نیاز عمومی مدنظر بوده است، ولو آنکه مترجم با شیوه تحلیل، بکار برده واژه ها و نتیجه گیریهای نویسندگان موافق نبوده باشد.

یک مقام افغانستان می گوید: پاکستان می خواهد بر رئیس جمهور افغانستان در قسمت ایجاد مشارکت ستراتژیک دراز مدت با ایالات متحده امریکا اعمال نفوذ کند و به عوض آن از وی تقاضا می کند تا برای راه اندازی یک معامله صلح با طالبان و بازسازی اقتصادی افغانستان به پاکستان و متحدش چین توجه کند.

بنابر اظهار یک افغان که از این نشست اطلاع داشت، در نشست 16 ام اپریل در کابل، یوسف رضا گیلانی نخست وزیر پاکستان، با صراحت و بدون تعارف به حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان گفته است که

امریکایی ها هر دوی آنها را مایوس ساخته اند. این افغان گفته است که گیلانی تقاضا کرده است تا آقای کرزی اجازه دادن به اقامت طولانی امریکاییان در کشورش را فراموش کند. پیشنهاد پاکستان برای قطع کردن دست ایالات متحده امریکا از آینده افغانستان، تا کنون روشن ترین علامت آنست که در جنگ قریب دهساله افغانستان، زمان بازی نهایی شروع شده است. تنش میان واشنگتن و اسلام آباد خطر آن را به وجود می آورد تا چشم انداز ایالات متحده امریکا را برای پایان دادن به منازعه مطابق به شرایط خودش محدود سازد.

کشورهای همجوار افغانستان به شمول پاکستان، ایران، هندوستان و روسیه با توجه به اینکه قرار است در پایان 2014 بخش اعظم نیروهای ائتلاف زیر رهبری ایالات متحده امریکا از افغانستان بیرون بروند، شروع به تلاشهایی جهت اعمال نفوذ در این کشور کرده اند و برای افغانستان بعد از دوران امریکا، موضعگیری می کنند.

برای این منظور پاکستان بنابر نقش تاریخی ای که در پرورش دادن طالبان و بعداً ادامه حمایت از شورشگری طالبان افغانستان داشته است، از اهرم ویژه ای برخوردار است. مناسبات واشنگتن با پاکستان که ظاهراً یک متحد ایالات متحده امریکا است، در سالهای اخیر بنابر سوء اقدامات هر دو جانب در پایین ترین نقطه خود رسیده است.

مقامات پاکستانی می گویند که دیگر آنها کدام انگیزه ای ندارند که اجازه بدهند، امریکاییان در حویلی عقبی خود شان بابایی بکنند. یک مقام ارشد پاکستانی گفته است: «پاکستان تنها ضامن منافع خودش

است». این مقام پاکستانی می افزاید: «ما نمی خواهیم کس دیگری از ما حفاظت کند، به ویژه امریکاییان. اگر آنها می روند، می روند. آنها باید بروند».

به نظر افغانهایی که با طرز فکر کرزی آشنایی دارند، رئیس جمهور افغانستان در مورد پیشنهاد پاکستانی ها متردد است و جناحهای طرفدار و مخالف امریکا در کاخ ریاست جمهوری می کوشند او را به سمت شان بکشانند.

آنچه از مذاکرات 16 ام اپریل به بیرون انتشار می یابد، بخشی از تلاشها است. افغانهایی که طرفدار اردوگاه ایالات متحده امریکا اند و شرح این مذاکرات را با وال ستریت جورنال در میان گذاشته اند، می کوشند تا ایالات متحده امریکا را بدان برانگیزند که هرچه زود تر به سوی تامین موافقتنامه مشارکت ستراتژیک برود که هدف آن روشن شدن مناسبات بین دو کشور پس از سال 2014 می باشد. یک مقام افغان جانبدار امریکا می گوید: «هر قدر آنها انتظار بکشند، ... فرصت بیشتر به پاکستان داده می شود تا منافع خود را تامین کند».

وحید عمر یک سخنگوی آقای کرزی گفته است: «پاکستانیها نخواهد چنین تقاضایی کرده باشند، اما اگر چنین تقاضایی هم کرده باشند، حکومت افغانستان هرگز قبول نخواهد کرد».

برخی از مقامات امریکایی گفته اند که ایشان تفصیل این مذاکرات در کابل را شنیده اند و معتقد اند که قسماً در مورد این پیشنهادهای جدی آقای گیلانی اطلاع یافته اند. یکی از مقامات بر این نظر است که این حرفها می تواند «تقاضای بهای بیشتر» در مذاکرات روی موافقتنامه مشارکت ستراتژیک باشد. این تقاضای بهای بیشتر شامل سطح بلند کمکهای ایالات متحده امریکا بعد از سال 2014 می باشد. مقامات ایالات متحده امریکا می خواهند به این پیشنهادهای پاکستان ارزش کمتری قایل شوند. این مقامات می گویند چنین تمهیداتی پیش از شروع هر مذاکره ای انتظار برده می شود. آنها می گویند این فکر که چین می خواهد در افغانستان نقش رهبری کننده ای بگیرد در بهترین صورت آن یک امر تخیلی است.

مقامات افغانستان و ایالات متحده امریکا گفته اند که تا حال جنرال دیوید پتریوس فرمانده نیروهای امریکایی و ائتلاف در افغانستان پیرامون نگرانی از پیشنهاد های پاکستان، بعد از 16 ام اپریل سه بار با آقای کرزی ملاقات کرده است که قسماً این مذاکرات برای اطمینان دادن مجدد به رهبر افغانستان بوده است که او از حمایت امریکا برخوردار است و قسماً برای ترغیب پیشرفت در مورد معامله شراکت ستراتژیک بوده است.

مذاکرات رسمی در مورد آنچه اعلامیه مشارکت ستراتژیک خوانده می شود در ماه مارچ شروع شده است. تفصیل دقیقی از این مذاکرات افغانها و امریکاییان تا هنوز در دسترس قرار ندارد. مسائل بسیار مناقشه برانگیز در این بخش عبارت اند از امکان باقی ماندن درازمدت

پایگاه های نظامی ایالات متحده امریکا در افغانستان، تمویل و ادامه آموزش دادن به نیروهای امنیتی افغانستان و ادامه جنگ علیه القاعده.

مقامات امریکایی از آن بیم دارند که پیش از باثبات ساختن افغانستان توسط امریکاییان تا سال 2014، پیکارجویان اسلامگرا دوباره پناهگاه هایی در این کشور بسازند و از آنجا غرب را مورد حمله قرار دهند.

مقامات افغانستان گفته اند: آغاز مذاکرات امریکا و افغانستان در ماه مارچ کافی بود تا علایم خطر را در همسایگان افغانستان برانگیزد. مقامات ارشد ایرانی و روسی به سرعت سفرهایی به کابل کردند تا ناراحتی شان را از امکان حضور ایالات متحده امریکا بعد از سال 2014 ابراز دارند. طالبان همیشه گفته اند که آنها تا زمانی که نیروهای خارجی در افغانستان حضور داشته باشند در کدام پروسه صلح شرکت نمی کنند.

با اینهم تا کنون هیچ جناحی به جز از پاکستانیها مستقیماً چنین موضعگیری فعال خصمانه علیه پیمان افغانستان و امریکا نکرده است. در 16 ام اپریل با هیئت همراه گیلانی، برید جنرال احمد شجاع پاشا رئیس «آی اس آی» یا ریاست بین الاستخباراتی اردوی پاکستان نیز شامل بود. مقامات امریکایی، آی اس آی را متهم می سازند که با وجود آنکه متحد دستگاه استخبارات مرکزی ایالات متحده امریکا یا «سی آی ای» در جنگ علیه جنگجویان اسلامگرا می باشد، به طالبان کمک می کند. مقامات پاکستانی این اتهامات را رد می کنند.

آقای گیلانی به گفته یک افغان که از این مذاکرات اطلاع داشت، پس از تعارفات معمول در مورد بهبود روابط دوجانبه و تجارت بین دو کشور، به کرزی گفت: ایالات متحده امریکا هر دو کشور را مایوس ساخته است و سیاست امریکا دایر بر مذاکرات صلح با طالبان در عین زمانی که با آنها می جنگد بیفایده است.

آقای گیلانی مکرراً به «طرحهای امپراتوری خواهانه» امریکا اشاره کرد که برای آنها به بازی گرفته می شوند و آقای کرزی خودش نیز در سخنرانی هایش از آن ذکر می کند. کسی که از این ملاقات اطلاع دارد گفته است که گیلانی گفته است: افغانستان و پاکستان نیاز دارند تا «ملکیت» پروسه صلح را خودشان بگیرند. آقای گیلانی گفته است که معضلات اقتصادی ایالات متحده امریکا نشان می دهد که نمی توان از واشنگتن انتظار حمایت از انکشاف دراز مدت منطقه یی داشت.

چنانکه شرکت کنندگان در این نشست گفته اند، آقای گیلانی گفته است شریک بهتر چین خواهد بود که پاکستان بدان دوست «همه فصول» خطاب می کند. گیلانی گفته است که معامله مشارکت ستراتیژیک در نهایت یک تصمیم مربوط به افغانستان می باشد، اما نه برای پاکستان و نه سایر همسایگان افغانستان امکان آن وجود دارد تا چنین پیمانی را قبول کنند.

دفتر آقای گیلانی نخست وزیر پاکستان در این رابطه تبصره ای نکرد. یک مقام ارشد «آی اس آی» در مورد این مذاکرات گفت: «ما باید مایوس و خشمگین باشیم، زیرا ما کاملاً از آنچه امریکاییان در

افغانستان انجام می دهند بی اطلاعیم... ما به رئیس جمهور کرزی گفته ایم که ما از همه تصمیم هایی که شما برای افغانستان می گیرید حمایت می کنیم، مشروط به اینکه رهبری این پروسه را افغانها داشته باشند و توسط منافع خارجیان دیکته نشود».

هر چند پاکستان این متحد ایالات متحده امریکا منافع خاصش را در افغانستان دارد و بدین نظر است تا یک حکومت به سهولت قابل نفوذش در کابل وجود داشته باشد تا جناح دیگرش را از هندوستان محفوظ دارد. مقامات پاکستانی پیوسته شکایت می کنند که چگونه در ده سال اخیر نفوذ هند در افغانستان افزایش یافته است. برخی مقامات پاکستانی می گویند حضور نیروهای ایالات متحده امریکا و متحدین معضله واقعی در منطقه است، نه طالبان .